

følelse foreslaaet Sagen henvist til Finantsministeren. Jeg er overbevist om, at dersom den ærede Finantsminister vil aabne Forhandlinger med Forpagterne om denne Sag, ledet af en oprigtig Villie til at faae Sagen afgjort paa en faade for Statskassen og Forpagterne lige billig Maade, saa ville disse sidste være billige og rimelige at komme til Rette med, og der vil kunne opnaas en Afgjørelse, som begge Parter kunne være bedre tjente med end med en vidtløftig Proces. Rigtignok har Udvalget ikke foreslaaet Sagen henvist til Finantsministeren, men jeg har dog det Haab, at det ikke vil stille sig aldeles bestemt imod mit Forslag; thi Udvalget saavel som dets ærede Drdsfører har udtalt sig saaledes, at jeg ikke kan se rettere, end at haade Udvalget og dets Drdsfører i alt Besæntligt dele Anskuelse med mig i denne Sag, og at vi navnlig ere enige i de Grunde, hvorpaa jeg støtter mit Forslag om Andragendets Henvisning til Finantsministeren. Jeg skal tillade mig at oplæse den ærede Drdsførers Udtalelse i saa Henseende, der synes mig at være en saa stærk Ubefaling af mit Forslag, at jeg ikke fornaar at give den stærkere. Den ærede Drdsfører siger under denne Sags første Behandling: „Det er fuldkommen rigtigt, hvad han siger, at Spørgsmaalet om, hvorvidt disse Betingelser være opfyldte, rettest burde afgjøres af Administrationen; thi det vil, hvad Forpagterne ogsaa erkjende, være dem overordentligt vanskeligt at skaffe et egentligt juridisk Bevis, der kunde vente Anerkjendelse ved Domstolene, tilveie, og det ligger derfor næsten i Sagens Natur, at det nærmest maatte blive Administrationen, Finantsministeriet selv, der efter en billig Overveielse af samtlige Forhold maatte afgjøre, hvorvidt Forpagterne havde handlet saaledes med det dem anbetroede Regale, at de havde billigt Kræv paa at faae

den Godtgjørelse, som var stillet i Udsigt for dem i Kontrakten.“ Denne Udtalelse af den ærede Drdsfører er efter min Opfattelse fuldstændig tilstrækkelig til at godtgjøre Rigtigheden af, at Sagen henvises til det Sted, hvor saavel Drdsføreren som Udvalget maa erkjende, at den rettest burde afgjøres“, og jeg kan derfor ikke tro Andet end at, naar man tilstrækkelig sætter sig ind i denne Sag, maa man komme til den Erkjendelse, at det ligger i alle Parter's Interesse, at Sagen behandles paa denne Maade. Jeg stiller ikke nogen Fordring om Størrelsen af det Beløb, der skulde tilkomme Forpagterne, hvilket jeg betragter som et frit Spørgsmaal mellem Regjeringen og dem; men jeg føler mig overbevist om, at det Punkt, hvor man kunde mødes med lige stor Billighed og Retfærdighed imod Statskassen som imod Forpagterne, kun kan udfindes igjennem en saadan personlig Forhandling. Den ærede Drdsfører har i sine senere Udtalelser — ligesom det ogsaa er fket i de Bemærkninger, der om denne Sag ere fremkomne i Betænkningen — stillet i Udsigt, at, naar Forpagterne maatte tabe deres Proces — forudsat, at de tabe den, hvad jeg dog langt fra betragter som afgjort — og de derefter atter maatte henvende sig til Rigsdagen, vilde man ikke skyde Sagen fra sig eller negte Forpagterne sin velvillige Beskyttelse. Men naar dette er Tilfældet, hvorfor da ikke gjøre det nu? Det forekommer mig netop nu, at være det rette Dieblit dertil. (En Stemme: Nei, det er i Utide.) Nei, det er ikke i Utide, det er netop i rette Tid. Det er jo dog almindeligt, at man foretager Forligsprøven forinden Processen og ikke efter Processen, og saaledes burde det vel ogsaa være her. Enhver, der veed, hvilken Ulykke, ja jeg kunde gjerne sige, hvilken uberegnelig Ulykke en vidtløftig Proces er for mangen en privat Mand, selv om han vinder den, vil vistnok erkjende, at det er høist ubilligt at tvinge Forpagterne ind i en saadan Proces;